

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 433/2010-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti obchodnej spoločnosti Z., a. s., S., zastúpenej advokátkou Mgr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na verejné prerokovanie vecí a v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo 41/2008 zo 17. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 51/2008-494 z 11. júla 2008, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, takto

r o z h o d o l :

Základné práva obchodnej spoločnosti Z., podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo 41/2008 zo 17. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 51/2008-494 z 11. júla 2008 p o r u š e n é n e b o l i .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., a. s., S. (ďalej aj „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou Mgr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obdo 41/2008 zo 17. septembra 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob/51/2008-494 z 11. júla 2008, ktorým krajský súd zastavil odvolacie konanie vo veci určenia neplatnosti všetkých uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia sťažovateľky z 12. júna 2006.

Sťažovateľka na výzvu ústavného súdu zo 17. februára 2010 doplnila svoju sťažnosť podaním z 8. marca 2010 doručeným ústavnému súdu 10. marca 2010 o listinné dôkazy, t. j. o kópie namietaných rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

«Sťažovateľ sa ako žalobca domáhal voči spoločnosti Obchodné meno: C., a. s. Sídlo: S., Slovenská republika, Registrovaný: Okresný súd Košice I, obchodný register, Oddiel Sa, ako žalovanému určenia neplatnosti všetkých uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia zo dňa 12. 6. 2006.

Súdne konanie o tomto návrhu bolo na prvom stupni vedené na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn.: 18 Cb 314/2006, odvolacie konanie bolo vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn.: 2 Cob 51/2008 a dovolacie konanie bolo na Najvyššom súde Slovenskej republiky vedené pod sp. zn.: 6 Obdo 41/2008.

Prvostupňový Rozsudok vyhlásil Okresný súd Michalovce dňa 21. 11. 2007, č. k: 18 Cb 314/2006-451 (7706212969).

Krajský súd v Košiciach Uznesením zo dňa 11. 7. 2008 č. k. 2 Cob 51/2008-494 (7706212969), rozhodol: „Odvolacie konanie zastavuje. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky Uznesením zo dňa 17. 9. 2009, sp. zn.: 6 Obdo 41/2008 ako dovolací súd rozhodol: „Dovolanie žalobcu sa odmieta. Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov dovolacieho konania.“

3a/ Krajský súd v Košiciach ako súd druhého stupňa vydal napadnuté rozhodnutie na základe písomného podania datovaného 3. 7. 2008, doručeného súdu dňa 7. 7. 2008, označeného ako „Spätvzatie odvolania proti rozsudku OS Michalovce 18 Cb 314/2006-451“, podpísaného „Mgr. V. B. predseda predstavenstva Z., a. s.“

Trváme na tvrdení, že právne úkony vykonané pánom Mgr. V. B. ako údajným zástupcom našej spoločnosti nemožno platne kvalifikovať ako konanie v mene našej spoločnosti alebo ako konanie, ktoré by malo platné právne účinky voči tretím osobám.

V zmysle uznesení valného zhromaždenia našej spoločnosti, ku dňu vyhotovenia spätvzatia 03. 07. 2008, 07. 07. 2008 a ani dňa 11. 07. 2008, Mgr. V. B. nebol predsedom predstavenstva našej spoločnosti alebo oprávneným zástupcom našej spoločnosti.

Pri vydaní rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach nebola zohľadnená tá skutočnosť, že mimoriadne valné zhromaždenie našej spoločnosti, ktoré sa uskutočnilo dňa 23. 06. 2008, a rovnako aj dňa 27. 06. 2008, prijalo uznesenia, ktorými zvolilo do funkcie členov predstavenstva našej spoločnosti tieto osoby: Ing. M. B., V. F. a Ing. J. C., pričom za

jediného predsedu predstavenstva MVZ určilo Ing. M. B., a za podpredsedu predstavenstva určilo V. F.

Podľa ust. § 194 ods. 2 Obch. zák.: (Orgán, ktorý volí členov predstavenstva, určí zároveň, ktorý z členov predstavenstva je predsedom predstavenstva), a teda každá akciová spoločnosť môže mať iba jedného predsedu predstavenstva.

Valné zhromaždenie našej spoločnosti už dňa 23. 06. 2008 určilo ako jediného predsedu predstavenstva osobu Ing. M. B., a po tomto rozhodnutí nemohla byť predsedom predstavenstva iná osoba ani Mgr. V. B., keďže všetkým predchádzajúcim predsedom predstavenstva táto funkcia zanikla okamihom prijatia tohto nového rozhodnutia valného zhromaždenia o určení nového predsedu predstavenstva.

V zmysle platnej právnej úpravy hmotnoprávne účinky právnych skutočností, na ktoré poukazujeme, t. j. (právo tvorné) konštitutívne účinky zvolenia osôb za členov orgánov našej akciovej spoločnosti, nastali už okamihom schválenia uznesení VZ dňa 23. 06. 2008, 27. 06. 2008, pričom zápis údajov o štatutárnom orgáne do obchodného registra má len deklaratórny účinok.

Platnosť zápisníc, ktoré osvedčujú obsah uznesení VZ, trvá, uznesenia VZ sú doposiaľ platné a osvedčujú existujúci skutočný stav v spoločnosti.

Predmetné uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia našej spoločnosti, na ktoré poukazujeme a ktoré spochybňujú zápis v obchodnom registri, boli už v čase vydania rozhodnutia Krajským súdom v Košiciach, založené aj v zbierke listín obchodného registra Okresného súdu Košice I, a teda v zmysle ust. §27 Obchodného zákonníka, boli účinné aj voči tretím osobám.

Na okolnosť, že údaje zverejňované obchodným registrom Okresného súdu Košice I, podľa ktorých ako predseda predstavenstva našej spoločnosti je zapísaný Mgr. V. B., nezodpovedajú skutočnému stavu v našej spoločnosti, naša spoločnosť upozornila Krajský súd v Košiciach aj listom datovaným 10. 7. 2008, doručeným dňa 11. 7. 2008, t. j. v deň vydania napadnutého rozhodnutia. A teda na existenciu rozhodujúcich právnych skutočností, sme súd bez zbytočného odkladu riadne upozornili.

Krajský súd v Košiciach pri vydaní napadnutého rozhodnutia na horeuvedené skutočnosti neprihliadal.

3b) Vzhľadom na tento protiprávny stav, sme sa ochrany práv a legitímnych záujmov našej spoločnosti domáhali v dovolacom konaní.

Namietaný nesprávny postup druhostupňového súdu a nedostatky druhostupňového konania, v ktorom nám bolo odopreté naše právo konať pred súdom, neboli odstránené a napravené ani v rámci dovolacieho konania.

Zdôrazňujeme, že v čase po podaní dovolania, Okresný súd Michalovce vyhlásil Rozsudok č. k: 20 Cb 7/2008-135, ktorým vyhlásil všetky uznesenia údajného valného zhromaždenia našej spoločnosti zo dňa 15. 12. 2009, za neplatné.

Podľa platnej právnej úpravy v prípade, ak súd vyhlási údajné uznesenia valného zhromaždenia, na základe ktorých konal Mgr. V. B., za neplatné, zanikajú účinky všetkých úkonov vykonaných Mgr. V. B., pričom toto právoplatné rozhodnutie súdu o neplatnosti týchto uznesení je záväzné pre každého.

Listina označeného rozsudku Okresného súdu Michalovce bola dňom 16. 03. 2009 založená aj do zbierky listín obchodného registra Okresného súdu Košice I, a teda v zmysle ust. §27 Obchodného zákonníka, tretie osoby sa nemohli odvolávať na právne účinky existencie neplatných uznesení.

Vzhľadom na uvedené, úkon späťvzatia odvolania považujeme za neúčinný voči tretím osobám už od okamihu jeho uskutočnenia. ...

V kontexte s uvedeným... namietame, že súdy rozhodli bez existencie riadneho podania späťvzatia návrhu a riadneho návrhu na zastavenie konania, čím nám bola odňatá možnosť konať pred súdom. ...

Namietame, že odvolací a dovolací súd rozhodli len na základe domnienky, ktorá však nebola v konaní riadne preukázaná listinami.»

Sťažovateľka ďalej uviedla:

«V dovolacom konaní sme zároveň namietali, že vo veci rozhodoval sudca JUDr. V. H., ktorý bol vylúčený z dôvodov podľa §14 ods. 1 O. s. p.

Sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. V. H. sa ešte dňa 22. 08. 2005 písomne vyjadril, že sa cíti byť zaujatý z dôvodu postoja k členovi predstavenstva našej spoločnosti, ktorý bol poverený konať aj v tomto konaní, pričom tento sudca žiadal, aby bol vylúčený z

prejednávania a rozhodovania veci, v ktorej je účastníkom naša spoločnosť, na základe čoho boli veci pridelené na rozhodnutie iným sudcom.

Na základe uvedeného, keďže sudca V. H. v písomnej forme potvrdil, že sa cíti byť zaujatý vo vzťahu k členovi predstavenstva našej spoločnosti, sme toho názoru, že tento sudca je pre postoj k osobe reprezentujúcej našu spoločnosť v zmysle § 14 ods. 1 O. s. p. vylúčený z prejednávania vecí, v ktorých účastníkom je naša spoločnosť. Konanie sudcu, ktorý napriek tomu, že ex lege je vylúčený konal vo veci, považujeme v rozpore s ust. § 14 O. s. p., § 15 O. s. p., a v rozpore s právom na nestranný súd.

V zmysle platnej právnej úpravy pre naplnenie zákonnej podmienky vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci... postačí, ak možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. V danom prípade sa navyše jedná aj o preukázateľne vyslovenú zaujatosť sudcu JUDr. V. H. voči našej spoločnosti.

Rozhodovanie o predmetnej veci sudcom JUDr. V. H., ktorý prezentoval svoje stanovisko, že sa cíti byť zaujatý vo veci týkajúcej sa našej spoločnosti, je aj v rozpore s judikovaným stanoviskom ESLP: Spravodlivosť nielen má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že je vykonávaná.

Zároveň, keďže sudca JUDr. V. H. rozhodoval o veci, aj napriek tomu, že je zo zákona vylúčený, poukazujeme na rozhodnutie, podľa ktorého: „ Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú ochranu.“, (I. Ústavný súd SR 26/94).

Namietame, že z obsahu odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu sa nedá zistiť, ako sa dovolací súd vysporiadal s touto našou námietkou nesplnenia podmienky nestranného sudcu, keďže toto uznesenie neobsahuje odôvodňujúce stanovisko dovolacieho súdu k našej dovolacej námietke.

S poukazom na uvedené okolnosti sme toho názoru, že dovolanie bolo prípustné aj podľa ust. § 237 písm. f), g) O. s. p. ...

Týmto nesprávnym procesným postupom súdov, nám ako účastníkovi konania bola znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré nám Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany našich práv a právom chránených záujmov.»

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd na základe uvedeného takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie - právo na spravodlivé, nezávislé, nestranné a zákonné prejednanie veci, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb. v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu - právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na rovnosť účastníkov, právo na verejné prerokovanie veci, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ktoré garantuje čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd č. 209/1992 Zb. v spojení s čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, Uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k: 2 Cob/51/2008-494 z 11. 7. 2008 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 6 Obdo 41/2008 z 17. 9. 2009, porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob/51/2008-494 z 11. 7. 2008 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 6 Obdo 41/2008 z 17. 9. 2009 sa zrušujú a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Košiciach sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľa.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške = 1,00 Euro, ktoré je porušovateľ I. povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške = 1,00 Euro, ktoré je porušovateľ II. povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu trov konania, ktorú sú porušovatelia I. a II povinní zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Pretože vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo 41/2008 zo 17. septembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob/51/2008-494 z 11. júla 2008 nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 433/2010-21 z 25. novembra 2010 o jej prijatí na ďalšie konanie. Návrhu sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia nevyhovel.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 19. januára 2011 predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu a 22. februára 2011 právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň predsedu krajského súdu a predsedu najvyššieho súdu vyzval, aby sa vyjadrili aj k sťažnosti.

Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 31. januára 2011 (1 SprV/88/2011, doručenom ústavnému súdu 4. februára 2011) okrem iného uviedol:

„... Zásadnou otázkou pre posúdenie opodstatnenosti sťažnosti je to, či postupom Krajského súdu v Košiciach, ktorý vo veci konal ako súd odvolací §10 ods. 1 O. s. p. a Najvyšší súd SR, ktorý vo veci konal ako súd dovolací (§ 10a/ ods. 1 O. s. p.), bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Krajský súd v Košiciach vo veci odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 21. 11. 2007, č. k. 18 Cb/314/2006-451 rozhodol na neverejnom zasadnutí dňa 11. júla 2008, a to na základe písomného podania žalobcu zo dňa 3. 7. 2008, doručeného Krajskému súdu v Košiciach dňa 7. 7. 2008 označeného ako späťvzatie odvolania proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 18 Cb/314/2006-451, ktoré podpísal Mgr. V. B., predseda predstavenstva Z., a. s., S., ktorý v čase rozhodovania

Krajského súdu v Košiciach bol v obchodnom registri zapísaný ako predseda predstavenstva Z., a. s., S.

O tom, že Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací postupoval v odvolacom konaní správne a v súlade s platnou právnou úpravou, potvrdil svojim rozhodnutím aj Najvyšší súd SR, ktorý vo veci konal ako dovolací súd.

Obchodný register je verejným zoznamom podnikateľov (nie všetkých) a základných právne relevantných údajov o nich. Okruh osôb, ktoré sa zapisujú do obchodného registra je určený v rôznych zákonoch. Rozlišujeme konštitutívne a deklaratórne zápisy.

Podľa §27 ods. 3, 4 Obchodného zákonníka, zapísané údaje sú účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Obsah listín, ktorých zverejnenie zákon ustanovuje, je účinný voči tretím osobám odo dňa, kedy bolo zverejnené oznámenie o uložení listín do zbierky listín. To neplatí, ak zapísaná osoba preukáže, že tretia osoba o týchto údajoch alebo o obsahu listín vedela. Zapísaná osoba sa však nemôže na tieto údaje alebo obsah listín odvolávať voči tretím osobám do 15 dní odo dňa ich zverejnenia, ak tretie osoby preukážu, že o nich nemohli vedieť. Ak je nesúlad medzi zapísanými a zverejnenými údajmi alebo uloženými a zverejnenými listinami, nemožno voči tretím osobám namietat' zverejnené znenie. Tretie osoby sa môžu odvolávať na zverejnené znenie, ak zapísaná osoba nepreukáže, že tretím osobám boli známe zapísané údaje alebo obsah listín uložených v zbierke listín.

V § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka je vyjadrený princíp materiálnej publicity, ktorý spolu s princípom formálnej publicity dáva obchodnému registru povahu verejnej listiny. To v praxi znamená, že údaje zapísané v obchodnom registri sú právne účinné navonok i v prípade, ak nezodpovedajú skutočnému stavu, ak sú splnené podmienky uplatnenia princípu materiálnej publicity. Pozitívna stránka princípu materiálnej publicity spočíva v tom, že zápisy sú právne účinné voči každému aj súdu odo dňa ich vykonania registrovým súdom. Znamená to, že odo dňa vykonania zápisu sa nemôže nikto dovolať neznalosti ich obsahu.

Negatívna stránka materiálnej publicity dopĺňa pozitívnu stránku, ktorá spočíva v tom, že nie je možné namietat' proti tretím osobám, teda aj súdu konajúcim v dôvere v zápis, že tento zápis nezodpovedá skutočnosti.

Sťažnosť sťažovateľ odôvodňuje tým, že odvolací súd v čase rozhodovania vedel, resp. musel vedieť o tom, že údaje zapísané v obchodnom registri sú odlišné od skutočnosti, pričom žiadne dôkazy o tom nepredložil, a to napriek tomu, že dôkazné bremeno v danom prípade nesie sťažovateľ.

Z obsahu spisu ako aj sťažnosti vyplýva, že mimoriadne valné zhromaždenie obchodnej spoločnosti C. a. s. S. sa konalo 12. 6. 2006, pričom sťažovateľ až podaním zo dňa 10. 7. 2008 doručeným Krajskému súdu v Košiciach dňa 11. 7. 2008, upozornil Krajský súd v Košiciach, že údaje zapísané v obchodnom registri nezodpovedajú skutočnému stavu. Teda sťažovateľ potreboval viac ako dva roky na to, aby upozornil Krajský súd v Košiciach na nesúlad údajov v obchodnom registri.

O odvolaní sťažovateľa síce Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozhodol dňa 11. júla 2008 v čase, keď upozornenie sťažovateľa nemal súd k dispozícii. To, že v čase rozhodovania o odvolaní mal odvolací súd k dispozícii upozornenie sťažovateľa, sťažovateľ relevantným spôsobom nepreukázal.

K vylúčeniu sudcu JUDr. V. H., PhD. ako člena senátu, ktorý rozhodoval o odvolaní je potrebné uviesť, že JUDr. V. H., PhD. nebol vylúčený z rozhodovania v uvedenej veci, pričom listom zo dňa 22. 8. 2005, len poukázal na praktiky Ing. C.

Z dôvodu spät'vzatia odvolania, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací nepreskúmal vecnú správnosť rozhodnutia Okresného súdu Michalovce, preto sa k tomu ani nevyjadrujeme...

Pokiaľ sťažovateľ napáda aj rozhodnutie dovolacieho súdu, k tomu sa môže vyjadriť len Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave, ktorý vo veci konal, ako súd dovolací.

Z horeuvedeného nepochybne vyplýva, že Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa postupoval správne, o čom svedčí aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v Bratislave, a preto sťažnosť považujeme za nedôvodnú.“

Predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 15. februára 2011 (č. k. KP 4/2011-7, doručenom ústavnému súdu 21. februára 2011) okrem iného uviedol:

«Predmetom konania v právnej veci sťažovateľky ako žalobkyne na najvyššom súde bolo rozhodovanie o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 11. júla 2008, č. k. 2 Cob 51/2008-494, o určenie neplatnosti uznesení mimoriadneho

valného zhromaždenia žalovanej spoločnosti C., a. s. S. (v súčasnosti v likvidácii) z 12. júna 2006, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 18 Cb 314/2006. Dovolanie bolo tunajšiemu súdu doručené 28. októbra 2008 s tým, že vyššie označeným uznesením najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol a súčasne rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania tak, že túto žalovanému nepriznal. Pokiaľ ide o dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky, s týmito sa súd vysporiadal tak, ako na to poukázala predsedníčka senátu v odôvodnení rozhodnutia, z ktorého je zrejmé, že dôvodom odmietnutia dovolania bola skutočnosť, že toto smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Pridržiavajúc sa odôvodnenia uznesenia, toto považujeme za ústavne akceptovateľné, majúc na zreteli, že inštitút odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jednou z podstatných záruk výkonu súdnej moci, súčasne, že výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu najvyšší súd zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom.

Na zdôraznenie dôvodov, ktoré vo veci konajúci senát viedli k odmietnutiu dovolania sťažovateľky, poukazujeme na jednej strane na jej správny názor spočívajúci v tvrdení, že zmeny v osobách štatutárnych, resp. iných orgánov obchodných spoločností majú charakter deklaratórneho zápisu. Právne skutočnosti týkajúce sa týchto zmien nastávajú bez ohľadu na to, či je alebo nie je zápis o týchto skutočnostiach v obchodnom registri vykonaný. Samotný zápis vo vzťahu k verejnosti v takýchto prípadoch len deklaruje (vyhlasuje), že určitá právna skutočnosť nastala už skôr, t. j. pred zápisom. Na strane druhej je potrebné pamätať na ustanovenie §27 ods. 3 a 6 Obchodného zákonníka, ktoré poskytujú ochranu tretím osobám (a teda aj vo veci konajúcemu Krajskému súdu v Košiciach ako súdu odvolaciemu, ktorý rozhodoval o späťvzatí žalobkyne, podaného Mgr. V. B.). V tejto súvislosti dovolací súd vyčerpávajúcim spôsobom opísal celú chronológiu jednotlivých právnych úkonov vykonaných v súvislosti s odvolaním Mgr. V. B. z funkcie člena predstavenstva spoločnosti. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je v tomto smere dostatočne zrozumiteľné, zodpovedajúce ustanoveniu § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v zmysle ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti...“, najvyšší súd má za to, že ani v tomto smere k porušeniu jej základného práva nedošlo. Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je potrebné skúmať vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd. Posudzujúc tieto tri kritériá, najvyšší súd vzhľadom na stav zaťažnosti vo veci konajúceho senátu a vybavovanie vecí v poradí, v akom súdu došli, považuje dobu predmetného konania (od doručenia dovolania tunajšiemu súdu 28. októbra 2008 až do rozhodnutia vo veci uznesením zo 17. septembra 2009) za ústavne akceptovateľnú.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má najvyšší súd za to, že k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1, ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy, ani jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), uznesením najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009, sp. zn. 6 Obdo 41/2008, nedošlo.

Vo vzťahu k možnosti upustenia od ústneho pojednávania na ústavnom súde podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov oznamujem, že najvyšší súd s upustením od ústneho pojednávania súhlasí.»

Právna zástupkyňa sťažovateľky na opakovanú výzvu ústavného súdu z 20. apríla 2011, ktorú si prevzala 16. mája 2011, do času prerokovania sťažnosti nereagovala. Bola upozornená na to, že ak na výzvu ústavného súdu do troch dní od jej doručenia nezareaguje, ústavný súd to bude považovať za súhlas s tým, aby upustil od ústneho pojednávania. Vychádzajúc z uvedených skutočností a zo stanoviska najvyššieho súdu a krajského súdu ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd, aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúru vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležité zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí

právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru EŠLP, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov EŠLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288, Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľka svojou sťažnosťou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo 41/2008 zo 17. septembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 51/2008-494 z 11. júla 2008.

Z príslušného spisu krajského súdu vyplýva, že krajský súd rozhodol o zastavení odvolacieho konania 11. júla 2008, pritom z napadnutého rozhodnutia krajského súdu

nevyplýva, či si krajský súd pred svojím rozhodnutím zisťoval, či Mgr. V. B., ktorý v mene sťažovateľky 7. júla 2008 vzal odvolanie späť, bol v čase späťvzatia odvolania predsedom štatutárneho orgánu.

Zo spisu krajského súdu ďalej vyplýva, že krajskému súdu bolo doručené podanie zástupcov spoločnosti Z., a. s. S., podpísané Ing. M. B. ako predsedom predstavenstva a V. F. ako podpredsedom predstavenstva z 10. júla 2008, a to „do obchodnej kancelárie 11. júla 2008 o 14:00“ (v piatok, pozn.), čo dokumentuje aj prezenčná pečiatka s dátumom „11. 07. 2008“ a pečiatka „Podané osobne“, ktoré bolo „založené do spisu dňa 14. 7. 2008“ (v pondelok, pozn.). Toto podanie bolo informáciou pre krajský súd zo strany sťažovateľky o zmene obsadenia funkcií štatutárneho orgánu sťažovateľky. Jeho súčasťou bola aj kópia stránky obchodného registra z internetu s názvom „Listiny uložené v Zbierke listín Okresného súdu Košice I“. Na konci riadkovaného záznamu „Uložené listiny“ sa v posledných dvoch riadkoch pred dátumom aktualizácie výpisu z obchodného registra (7. júla 2008) uvádza ako uložená listina notárska zápisnica N 285/2008, Nz 26796/2008, NCRI 26526/2008 o priebehu mimoriadneho valného zhromaždenia s dátumom doručenia 24. júna 2008, ktorej dátum a čas, zachytený na výstupe z internetovej adresy <<http://www.orsk.sk>>, 11. júla 2008 o 11.12 h, môže signalizovať zmenu.

Ďalej je v spise založený prvopis uznesenia krajského súdu č. k. 2 Cob/51/2008-494 z 11. júla 2008 (doručený okresnému súdu 18. júla 2008 s vyznačením právoplatnosti 29. júla 2008). Výpis z obchodného registra, ktorý je tiež súčasťou spisu krajského súdu, obsahuje výpis o sťažovateľke z „15. 07. 2008“ (v utorok) a s dátumom aktualizácie údajov „07. 07. 2008.“ Z príslušného súdneho spisu vyplýva, že krajský súd si až 15. júla 2008 (uznesenie krajského súdu o zastavení odvolacieho konania je z 11. júla 2008, pozn.) výpisom z obchodného registra z internetu overoval, zrejme na základe podania sťažovateľky doručeného krajskému súdu 11. júla 2008, či osoba, ktorá v mene žalobcu konala a vzala odvolanie späť, je predsedom štatutárneho orgánu.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia, ktorým vo veci č. k. 2 Cob/51/2008-494 zastavil odvolacie konanie, uviedol:

„Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca podaním zo dňa 4. 2. 2008. Navrhol zmeniť rozsudok prvého stupňa, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a uplatnil si náhradu trov konania.

Podaním zo dňa 3. 7. 2008 žalobca zobral svoje odvolanie v celom rozsahu späť.

Žalovaný podaním zo dňa 8. 7. 2008 navrhol odvolacie konanie zastaviť s tým, že trovy konania nežiada.

Podľa § 207 ods. 2 O. s. p., dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak niekto vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví (§ 207 ods. 3 O. s. p.).

Odvolací súd v predmetnej veci vzhľadom na prejav žalobcu zo dňa 3. 7. 2008 a prejav žalovaného zo dňa 8. 7. 2008 odvolacie konanie s poukazom na ust. § 207 ods. 3 O. s. p. zastavil.“

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky založené na dôvodoch upravených v § 237 písm. c), f) a g) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), s poukazom na § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) OSP, okrem iného uviedol:

„V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Podľa § 239 O. s. p. platí, že ak bolo napadnuté rozhodnutie vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O. s. p.) alebo potvrdzujúce uznesenie (§ 239 ods. 2 O. s. p.), ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak: a) odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ak c) ide o uznesenie o uznaní, príp. neuznaní cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné, resp. nevykonateľné na území Slovenskej republiky.

Uznesenie o zastavení odvolacieho konania, ktoré žalobca napadá dovolaním, nie je v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. uvedené. Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie z dôvodov vymenovaných v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Okrem iných prípustnosť dovolania zakladá aj postup súdu, ktorým bola účastníkovi

konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f)). Odňatím možnosti konať sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež vtedy, ak odvolací súd zastaví odvolacie konanie podľa § 207 ods. 3 O. s. p., hoci podmienky pre tento postup neboli splnené. Dovolateľ v postupe odvolacieho súdu vidí vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Uvedená vada je však skutočnosťou zakladajúcou dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť. Prihliadnuť na ňu by bolo možné, len ak by dovolanie bolo prípustné. Z opisu pochybenia, ktoré dovolateľ odvolaciemu súdu vytýka, je zrejmé, že za vadný považuje postup odvolacieho súdu v tom, že zastavil odvolacie konanie na základe späťvzatia odvolania, ktoré takýto účinok nemohlo vyvolať, pretože bolo urobené niekým, kto na takýto úkon nebol oprávnený. Takéto pochybenie by bolo treba považovať za postup, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, ktorý zakladá nielen dôvodnosť dovolania, ale aj jeho prípustnosť. Dovolací súd preto vychádzajúc z § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. preskúmal postup odvolacieho súdu i z uvedeného pohľadu.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa môže napadnúť odvolaním účastník konania. Podané odvolanie, pokiaľ o ňom odvolací súd nerozhodol, môže účastník konania vziať späť. V takom prípade odvolací súd odvolacie konanie zastaví (§ 201, § 207 ods. 2, 3 O. s. p.). Za právnickú osobu v občianskom súdnom konaní koná a robí procesné úkony štatutárny orgán, alebo pracovník (člen), ktorý preukáže, že je oprávnený za ňu konať. Právnická osoba, rovnako ako osoba fyzická, sa môže dať zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí (§ 21, § 24 O. s. p.). Plnomocenstvo pre zástupcu musí v takom prípade udeliť štatutárny orgán.

Žalobcom v konaní je akciová spoločnosť, ktorej štatutárnym orgánom je predstavenstvo volené valným zhromaždením. Podľa zápisu v obchodnom registri za spoločnosť koná predseda, v jeho neprítomnosti podpredseda. Keď právny úkon vyžaduje písomnú formu, podpisuje ho predseda, prípadne podpredseda a ďalší člen predstavenstva.

Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa podala dňa 7. februára 2008 v mene žalobcu advokátka Mgr. Z. B. (č. l. 463). Plnomocenstvo pre ňu podpísali dňa 24. januára

2007 Ing. M. B. ako predseda predstavenstva a V. F. ako podpredseda predstavenstva (č. 1. 82). Späťvzatie odvolania, ktoré bolo podané na odvolací súd osobne dňa 7. júla 2008, podpísal Mgr. V. B. ako predseda predstavenstva (č. 1. 486). Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala v mene žalobcu Mgr. Z. B. (č. 1. 509). Plnomocenstvo pre ňu podpísali dňa 22. augusta 2008 Ing. M. B. ako predseda predstavenstva a V. F. ako podpredseda predstavenstva (č. 1. 521), v rovnakom postavení ako predchádzajúce plnomocenstvo.

Dovolateľ nesprávny postup odvolacieho súdu vidí v tom, že konanie zastavil na základe úkonu osoby, ktorá nebola oprávnená v jeho mene konať. Mgr. V. B. bol síce v čase, keď urobil predmetný procesný úkon, zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva spoločnosti, v skutočnosti však ním už nebol, lebo uznesením mimoriadneho valného zhromaždenia zo dňa 23. júna 2008 bol na funkciu predsedu predstavenstva menovaný p. B. V uvedených súvislostiach treba prisvedčiť názoru dovolateľa, že funkcia v štatutárnom orgáne vzniká rozhodnutím orgánu právnickej osoby, do ktorého kompetencie patrí jeho vytváranie. Zápis do obchodného registra má už len deklaratórny, nie konštitutívny účinok. Rovnako to platí aj pre zánik funkcie (§ 66 ods. 2 Obchodného zákonníka). Ak urobí úkon osoby, ktoré v skutočnosti štatutárnym orgánom alebo jeho členom nie sú, nepôjde o platný úkon právnickej osoby. Napriek uvedenému i v opísanom prípade môže mať zápis v obchodnom registri účinky voči zapísanej právnickej osobe, ale najmä voči tretím osobám.

Podľa § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase späťvzatia odvolania sú zapísané údaje účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Podľa § 27 ods. 6, od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do obchodného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, spoločenskej zmluvy, alebo stanov pri voľbe alebo vymenovaní štatutárnych orgánov alebo ich členov, okrem prípadu, že sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela. Uvedené ustanovenia poskytujú ochranu tretím osobám, ktoré konajú v dobrej viere, že údaje týkajúce sa štatutárnych orgánov, ktoré sú zapísané v obchodnom registri a zverejnené, sú správne a zodpovedajú skutočnosti.

Dovolací súd si zapožičal z registrového súdu - Okresný súd Košice I spis týkajúci sa zápisu zmien spoločnosti Z., a. s., S., zapísaného v oddieli Sa, Z uvedeného spisu vyplýva, že

dňa 19. júna 2008 bol podaný návrh na zápis zmeny zapísaných údajov, ktorý sa týkal výmazu predsedu predstavenstva Ing. M. B. a zároveň zápisu predsedu predstavenstva Mgr. V. B. Táto zmena bola vykonaná dňa 24. júna 2008 a zapísaná ku dňu 8. júla 2008.

Ďalším návrhom zo dňa 25. júna 2008 sa navrhol zápis zmeny v osobe predsedu predstavenstva, a to zápis Ing. M. B. Registrový súd túto zmenu odmietol vykonať, nakoľko návrh nespĺňal podmienky na vykonanie zápisu. Dňa 3. júla sa podali námietky proti oznámeniu o odmietnutí vykonať zápis. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 23. júla 2008, sp. zn. 33 Nsre/50/2008 námietky navrhovateľa zamietol. Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením zo dňa 29. septembra 2008, č. k. 1 Cob/97/2008-714 zmenil napadnuté uznesenie tak, že povolil v obchodnom registri v oddieli Sa vl. č. 798/V okrem iného zápis v časti štatutárny orgán - predstavenstvo: Ing. M. B. a výmaz predsedu predstavenstva Mgr. V. B. k 23. júnu 2008. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2008. Z potvrdenia o vykonaní zápisu registrového súdu (č. k. 742) vyplýva, že predmetná zmena bola vykonaná dňa 9. apríla 2009.

Uvedené zloženie členov predstavenstva bolo takto zapísané v obchodnom registri až 9. apríla 2009, kedy súd vydal aj potvrdenie o vymazaní zapísaného predsedu predstavenstva a ukončení funkcie k 23. júnu 2008 a zapísaní nových členov, okrem iných aj Ing. M. B., so vznikom funkcie 23. júna 2008. Túto zmenu však nevykonal na základe uznesenia valného zhromaždenia zo dňa 23. júna 2008, ako sa uvádza v dovolaní. Zmeny zapísal až na základe rozhodnutia o odvolaní, ktorým zmenil uznesenie o námietkach tak, že námietkam vyhovel a rozhodol o zápise.

Znamená to, že v čase podania odvolania bol Mgr. V. B., ktorý v mene žalobcu vzal odvolanie späť, zapísaný v obchodnom registri ako člen štatutárneho orgánu – predsedu predstavenstva. Vzhľadom na charakter sporu si odvolací súd zrejme zadovážením výpisu z obchodného registra overoval, či osoba, ktorá v mene žalobcu konala a vzala odvolanie späť, je skutočne členom štatutárneho orgánu. V spise je na č. 1. 488 výpis z obchodného registra zo dňa 15. júla 2008, podľa ktorého uvedený stav stále platil. K inému záveru, a to ani z obsahu registrového spisu, v čase rozhodovania o späťvzátí odvolací súd nemohol dospieť. Za uvedenej situácie sa žalobca, vzhľadom na ustanovenie § 27 ods. 6 Obchodného zákonníka, nemohol dovoliavať toho, že procesný úkon, ktorý urobila osoba zapísaná v obchodnom registri ako člen štatutárneho orgánu, nie je platný a účinný. Odvolací súd

preto nemal dôvod pochybovať o tom, že odvolanie vzala späť osoba, ktorá právom konala za žalobcu.

Odvolací súd odvolacie konanie správne zastavil a v konaní nedošlo k vade uvedenej v § 237 písm. f) O. s. p. Dovolací súd nezistil žiadne iné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa ďalších ustanovení § 237 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 218 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 5 O. s. p. ako neprípustné odmietol.“

Najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý o dovolaní sťažovateľky rozhodoval 17. septembra 2009, rekapituluje vo svojom rozhodnutí skutočnosti rozhodujúce z hľadiska posúdenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu, pričom závery najvyššieho súdu vychádzajú z hodnotenia skutkového stavu v čase rozhodovania krajského súdu.

Ústavný súd zisťoval, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky podané proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nemá znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti a či je ústavne akceptovateľné. Posudzoval, ako najvyšší súd ako súd dovolací preskúmal uznesenie krajského súdu z hľadiska existencie dovolacích dôvodov uvedených v § 237 písm. f) OSP [pričom akceptoval názor najvyššieho súdu o absencii dovolacích dôvodov podľa § 237 písm. c) a g) OSP, aj keď bez bližšieho odôvodnenia, pretože išlo o procesné rozhodnutie krajského súdu o zastavení konania na základe späťvzatia odvolania samotným žalobcom, t. j. sťažovateľkou].

Z hľadiska ochrany základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo najzávažnejšou otázkou, či najvyšší súd po vecnej a právnej stránke správne posúdil otázku prípustnosti dovolania voči napadnutému rozhodnutiu krajského súdu.

Je nespochybniteľné, že najvyššiemu súdu bolo v čase rozhodovania o dovolaní sťažovateľky (17. septembra 2009) známe, že v čase rozhodovania krajského súdu o späťvzatí odvolania a o zastavení konania (11. júla 2008) už došlo k zmene v osobe predsedu štatutárneho orgánu sťažovateľky. Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyrovnáva s otázkou, či táto zmena napriek tomu, že ešte nebola zaznamenaná

v obchodnom registri, mala byť zohľadnená krajským súdom pri rozhodovaní o späťvzati odvolania sťažovateľky. Na tomto základe najvyšší súd skúmal prípustnosť dovolania.

Najvyšší súd poukázal vo svojom odôvodnení na to, že aj keď zmena v osobe predsedu štatutárneho orgánu nie je ešte zapísaná v obchodnom registri, možno na ňu prihliadať podľa príslušných právnych predpisov (§ 27 ods. 3 Obchodného zákonníka) vo vzťahu k tretím osobám, ale len vtedy, keď sa preukáže, že tretia osoba o tejto skutočnosti vedela. V danom prípade „tretou osobou“ bol krajský súd, ktorý rozhodoval o späťvzati odvolania sťažovateľky. Je pravda, že v čase rozhodovania o späťvzati odvolania sťažovateľky krajský súd zmenu v osobe predsedu štatutárneho orgánu nezisťoval a výpis z obchodného registra získaný 15. júla 2008, t. j. už po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu, nevykazuje zmeny v zložení štatutárneho orgánu avizované v podaní sťažovateľky z 10. júla 2008 (doručenom krajskému súdu 11. júla 2008, pozn.), ktoré by boli nespochybniteľnou relevantnou informáciou pre tretie osoby, že došlo k zmene zloženia štatutárneho orgánu. Na skutočnosti, že krajský súd nemal v danom čase relevantnú informáciu o zmene zloženia štatutárneho orgánu, založil najvyšší súd svoj formálno-právny záver o neprípustnosti dovolania, pretože v čase rozhodovania krajského súdu absentovali vo vzťahu k tretím osobám iné relevantné informácie o zmene štatutárnych orgánov sťažovateľky, ako boli v tom čase uvedené v obchodnom registri.

Nespochybnujúc a rešpektujúc preferenciu materiálneho chápania ochrany ústavnosti najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu musel pri svojom rozhodovaní vychádzať a aj vychádzal z aktuálneho skutkového a právneho stavu v čase rozhodovania krajského súdu vrátane preferovania dostupnosti právne relevantných informácií, ktorých jediným zdrojom v čase rozhodovania krajského súdu bol obchodný register. Najvyšší súd pre účely objektívneho posúdenia skutočnosti, či späťvzatie odvolania uskutočnil oprávnený štatutárny orgán, si zadovážil spis Okresného súdu Košice I, z ktorého vyplynulo, že Okresný súd Košice I ako registrový súd až uznesením sp. zn. 33 Nsre/50/2008 z 23. júla 2008 námietky sťažovateľky týkajúce sa zápisu do obchodného registra zamietol. Sťažovateľka proti tomuto uzneseniu podala odvolanie krajskému súdu, ktorý o týchto námietkach rozhodol uznesením č. k. 1 Cob 97/2008-714 z 29. septembra 2008, pričom toto

uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2008 a zmena v obchodnom registri bola vykonaná až 9. apríla 2009.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd síce rozhodoval o dovolaní 17. septembra 2009, avšak tieto informácie nemohol zohľadniť ako informácie, ktoré by boli rozhodujúce a relevantné pre posúdenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu v čase jeho rozhodovania, pretože krajský súd rozhodoval o späťvzatí návrhu 11. júla 2008. Formálno-právny záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania podľa názoru ústavného súdu vychádza z akceptovania relevantných informácií, ktoré mal krajský súd k dispozícii v čase svojho rozhodovania, a zodpovedá štádiu procesného preskúmania zákonných podmienok prípustnosti dovolania. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľné a udržateľné a nevykazuje znaky svojvôle a arbitrárnosti.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd nevyhovel časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky garantovaných v čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy namietaným uznesením najvyššieho súdu v spojení s namietaným uznesením krajského súdu ústavný súd uvádza, že až po meritórnom prerokovaní dovolania by bolo možné posúdiť, či k namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľky napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu došlo, a preto ani tejto časti sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nevyhovel, pretože rozhodnutie o odmietnutí dovolania je procesným rozhodnutím.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo 41/2008 zo 17. septembra 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 51/2008-494 z 11. júla 2008 porušené neboli.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2011